

Deltagande i arbetslivet för personer med funktionsnedsättning i Europa- en kontrasterande analys

Genomförs av: *Institut für Technologie und Arbeit (ITA) på Technische Universität Kaiserslautern, Tyskland*

Kontaktperson: *Dr. Harald Weber, E-mejl: harald.weber@ita-kl.de*

Genomförandeperiod: *Februari 2022 till maj 2023*

Finansiering: *Bundesarbeitsgemeinschaft Werkstätten für behinderte Menschen e.V., Tyskland*

Ytterligare information

Rätten till arbete är en internationellt erkänd mänsklig rättighet, som genom artikel 27 i FN:s konvention erkänner rätten till arbete för personer med funktionsnedsättning på lika villkor som för andra. För att detta ska uppnås måste arbetsmarknaden och arbetsmiljön vara öppna, inkluderande och tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Ett brett utbud av stöd, från ekonomiska eller tekniska hjälpmedel till personlig assistans och särskilt utformade, ibland skyddade arbetsarrangemang, bidrar till att erbjuda personer med olika stödbehov ramvillkor som gör att de kan delta i arbetslivet.

Det råder konsensus om att såväl möjligheter som utmaningar rörande individens deltagande i samhället huvudsakligen härrör från samspelet mellan kroppsstruktur (medicinsk sfär) och påverkbara miljöfaktorer (social sfär), vilket även avspeglas i den rättsliga grunden i de flesta länder. En **anpassning av (miljö)faktorerna**, det vill säga arbetsmiljön, arbetsmarknadens rambestämmelser och de tillgängliga stöderbjudandena, kan **avgöra vem som har möjlighet att delta i arbetslivet och vem som hamnar utanför**.

Den jämförande studien som här beskrivs fokuserar på **arbetsrehabiliteringsåtgärder** i fem EU-medlemsländer (Frankrike, Sverige, Slovenien, Spanien och Tyskland) och i synnerhet på olika typer av "skyddat arbete". Syftet är att bättre förstå **för vilken grupp människor** de nödvändiga ramvillkoren uppfylls och för vilken grupp ramvillkoren är otillräckliga eller inte behövs.¹

De huvudsakliga kontakt- och samarbetsparterna för denna studie är därför de aktörer som ansvarar för **behovsbedömning** i respektive nationell struktur. De individuella behov som identifieras ligger vanligtvis till grund för att mobilisera tjänster som kan säkerställa eller förbättra deltagandet i arbetslivet.

Aktiviteter utvärderas inom ramen för två workshops. I den första utvecklar forskargruppen, tillsammans med de nationella aktörerna, **prototypiska personer** (personas) för varje land, som **representerar gränserna** (och inte mitten) för respektive system av "skyddat arbete" (kontrasterande tillvägagångssätt). I den andra kommer de personas som utvecklats i de övriga fyra länderna att undersökas i respektive arbetsmarknadssystem. Resultatet av studien görs tillgängligt för alla inblandade och kompletterar internationella jämförelser (huvudsakligen kartläggningar av organisationsformer eller jämförelser av ramverk och nyckeltal) med information om målgrupper och gränser i de specifika systemen.

¹ Frågan om och i vilken utsträckning de möjligheter som skapas i *tillräcklig utsträckning* tillhandahåller de krav som formulerats i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (UNCRPD) är en uppgift för de nationella övervakningsorganen som inrättats enligt artikel 33 i UNCRPD och står därför *inte* i fokus för denna jämförande studie.